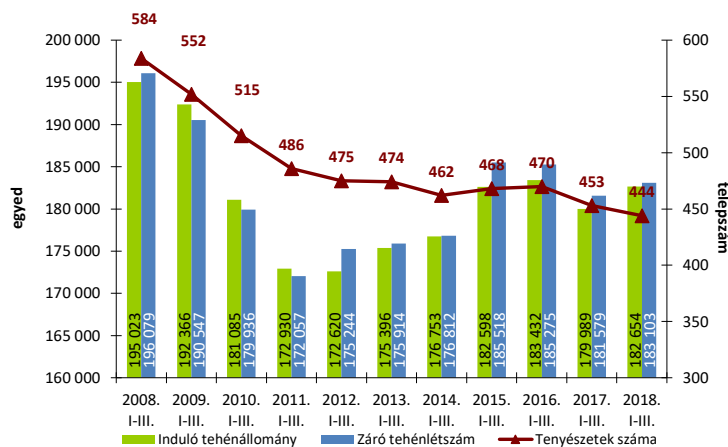
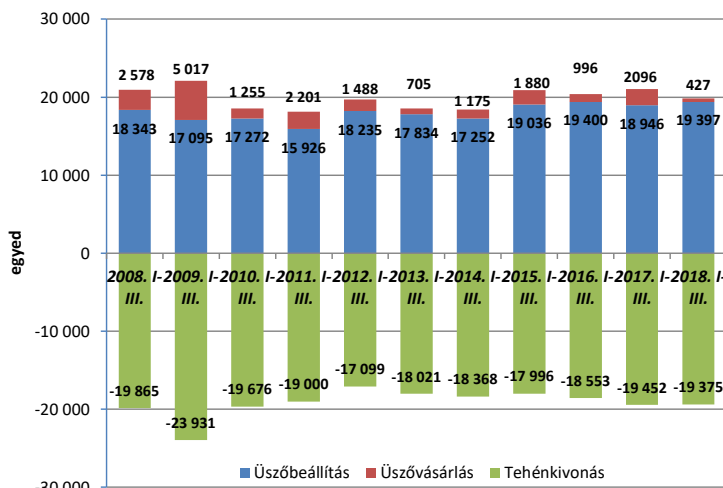

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

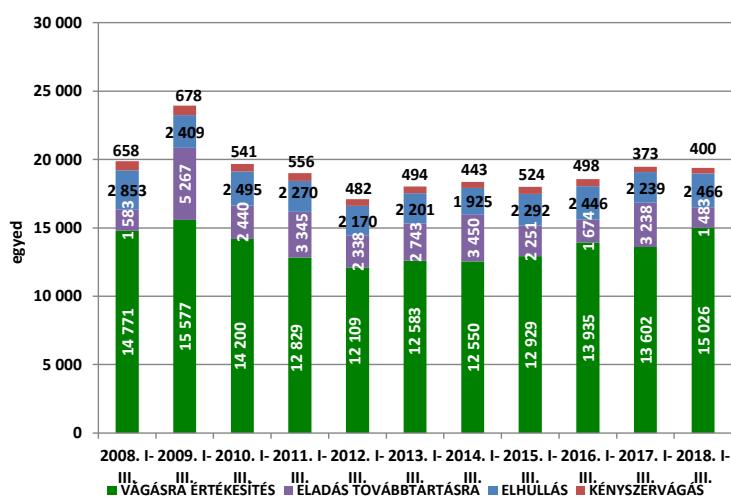
1. ÁBRA: AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2008-2018. I-III. HÓ)

2. ÁBRA: AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-III. HÓ)

3. ÁBRA: A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-III. HÓ)

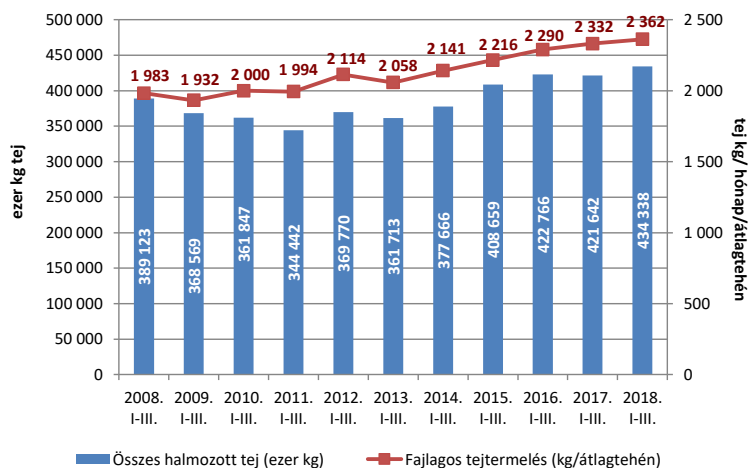

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 444 volt 2018 márciusában, hárommal csökkent (-0,7) az előző hónaphoz képest, ugyanakkor kilenccel kevesebb (-2,0%), mint tavaly márciusban. 2018. március végén 1.524-gyel több (+0,8%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,0%-kal (-140) kisebbedett, de 2008 márciusa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 12,9 ezer egyeddel (-6,6%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 336-ról már 412-re nőtt.

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2017-ről 2018-ra - egy év alatt - érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), és az állomány bővülése 2018 első három hónapjában - enyhe mértékben - tovább folytatódott (+449 egyed; +0,2%). Ennek oka, hogy bár 2018 első három havában az üszövásárlások száma jelentősen csökkent (-1.669 egyed; -79,6%), de - az állománypótlás szempontjából meghatározó - üszöbeállítások száma nőtt (+451 egyed; +2,4%), rekord közeli szintet elérve az elmúlt 10 évben. Emellett a tehénkivonások száma is csökkent (-77 egyed; -0,4%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezen tényezők eredményezték a háromhavi szinten enyhe, félezres állománybővülést.

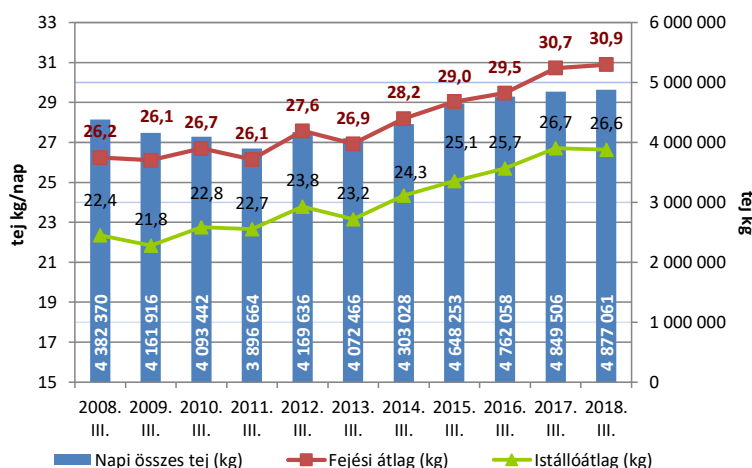
2018 első három havában az állományból kivont tehenek 77,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 15.026 volt), ami kiugróan magas aránynak számít. A tehénkivonások 2,1%-áért (400 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,7%-a (2.466 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya rekord alacsony volt (7,7%, 1483 egyed). 2018 első három havában az induló tehénállomány 8,2%-át selejtezték, 0,2%-át kényszervágták, 1,4%-a elhullott, 0,8%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 10,6%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

4. ÁBRA: ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-III. HÓ)

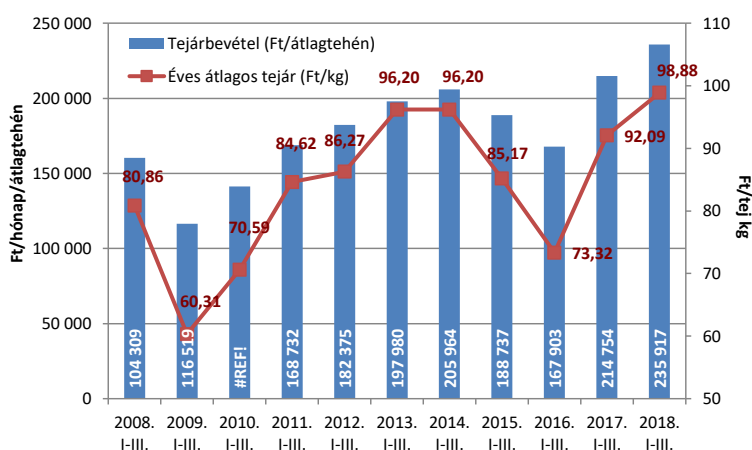
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első három havában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta a 434 millió kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 2,4 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első három havához képest a fajlagos tejtermelés +30 kg-mal (+1,3%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+12,7 millió kg, +3,0%) a tejelő állomány bővülése miatt. 2008 és 2018 márciusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 19,1%-os (!) volt (+379 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben 45,2 millió kg-mal (+11,6%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

5. ÁBRA: FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. III. HÓ)

2018 márciusában a napi összes tejtermelés az előző hónapoz képest 27,4 ezer kg-mal, de a tavalyi év márciusához képest is emelkedett (+27,5 ezer kg, +0,6%). 2017. március havához képest a fejési átlag enyhén nőtt (+0,18 kg, +0,6%) 30,9 kg-ra, de az istállóátlag kicsit csökkent (-0,07 kg, -0,3%) 26,6 kg-ra. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 495 ezer kg-mal nőtt (+11,3%), a fejési és istállóátlag 4,66, ill. 4,29 kg-mal lett több (+17,8%, ill. +19,2%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető és a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

6. ÁBRA: TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-III. HÓ)

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első három havában 235,9 ezer Ft volt átlagosan, 9,9%-kal több mint 2017 első három havában és az elmúlt 10 év legnagyobb első negyedévi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár jelentős, 8,5%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 47,1%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 19,1%-os és a tej árának 23,5%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/kg-ot, de ezt követően enyhe csökkenésnek indult és 98 Ft-ra esett. A nyerstej kiviteli ára már hónapok óta csökkenő tendenciát mutat, és mostanra 85 Ft/kg alá csökkent, vagyis a belföldi felvásárlási áránál közel 15%-kal alacsonyabb, ami rossz előjel a tej belföldi felvásárlási árának várható alakulását illetően.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest